

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2018-045

24.1.2018

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjøret – lakkboks – bygning eller driftsløsøre/produksjonsutstyr?

Sikredes verkstedeiendom ble brannskadet i september 2016. Verkstedsbygningen var oppført i 1984. På baksiden av verkstedbygget var det i 1992 installert en lakkboks med inngang fra verkstedet. Her var det støpt et fundament for lakkboksen på ca. 25 kvm. Hele lakkboksen hadde et overbygg som bl.a. var en forlengelse av taket på verkstedsbygningen. Selskapet erstattet selve lakkboksen etter reglene for maskiner/produksjonsutstyr, hvor det ble foretatt et større fradrag for verdiøkning. Sikrede anfører at erstatningen skal utmåles etter de mer gunstige reglene for bygning, herunder at unntaket for "utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet", ikke kommer til anvendelse. Nemnda kom til at lakkboksen i utgangspunktet var en bygning, men at unntaket for "utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet" kom til anvendelse. Nemnda kom videre til at sikrede hadde krav på at erstatningsoppgjøret hensyntar at boksen var værbestandig.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjøret etter brann i sikredes verksted og spørsmålet om en "lakkboks" er en del av bygningen eller utgjør driftsløsøre/produksjonsutstyr. Sikrede bestrider også selskapets erstatningsutmåling.

Sikredes verksted brant 9.9.16. Byggeåret for verkstedet er oppgitt til 1984, mens lakkboksen ble installert i 1992.

Ifølge skaderapport datert 16.9.16 oppsto brannen "*i tilknytning til oljefyrt varmeanlegg for lakkboks*". Fra beskrivelsen av verkstedbygget og lakkboksen tas med:

Selve verkstedbygget har grunnflate 10x12 = 120 m². ...

På baksiden av bygget var det murt/støpt et fundament for lakkboks. Areal ca 25 m². Over fundamentet var det montert en prefabrikkert lakkboks. Det opplyses at lakkboksen ble installert i 1992. Fyringsanlegg og vifter var montert utenfor boksen i åpent terreng. Oppvarming med oljebrenner. Over lakkboksen var det bygget bindingsverk som delvis var kledd. Hovedtaket på bygget var forlenget i fallretning slik at hele lakkboksen hadde overbygg av tak med sperrer, undertak, lekter og metallplater.

Under reparasjonsbeskrivelsen fremgår det bl.a. at takoverbygg og vegger av trekonstruksjon over lakkboksen rives. Lakkboksen demonteres og fjernes, og ny lakkboks av tilsvarende kvalitet som den skadede monteres etter tilpasninger. Bygningskonstruksjonene over og rundt lakkboksen lages på nytt.

Totale skader ble kalkulert til kr 378.750 eks. mva., hvorav ny lakkboks ferdig montert var satt til kr 190.000. Det ble for øvrig enkelte endringer av erstatningsgrunnlaget senere.

I brev datert 18.10.16 har takstmannen skrevet bl.a. om lakkboksen og forringelse:

Lakkboks som var montert var en forholdsvis enkel modell. Undertegnede er av den oppfatning laveste tilbud er tilfredsstillende rent kvalitetsmessig sett i forhold til skadet boks ...

Skadet lakkboks hadde alder ca 24 år. Lakkboksen var vesentlig aldersforringet. Restverdi i denne lakkboksen anslåes til 20 %.

Selskapet erstattet de bygningsmessige konstruksjonene utenom lakkboksen etter erstatningsreglene for bygning, mens lakkboksen og tekniske installasjoner knyttet til denne er erstattet etter reglene for driftsmidler/maskiner. Det er foretatt et verdifradrag på 80 % på en del av summen.

Etter diskusjoner med selskapet og behandling i selskapets klageorganer, klaget sikrede saken inn til sekretariatet for Finansklagenemnda.

Forsikringsavtalen

Ifølge oversikten på side 1 i forsikringsavtalen er det tegnet to hoveddekninger for den aktuelle eiendommen med separate forsikringspremier: En for "Produksjonsbygning (Inkl. smøregrav)" og en for "Maskiner og løsøre (Maskiner)".

Forsikringsbeviset begynner på side 2. Under "forsikringsopplysninger" for eiendommen angis som "Forsikret" "Produksjonsbygning", at "Byggeåret er ukjent, kontakt If og oppgi riktig byggeår", og at bruttoareal er satt til 150 kvm. Bygningsforsikringen er en fullverdiforsikring som dekker brann mv.

Videre er det en dekning for "Maskiner" som omfatter "verktøy, inventar". Her angis som "Forsikret" "Maskiner og løsøre". Dette er en førsterisikodekning på kr 360.000 for bl.a. brann, vannskader, tyveri og skadeverk.

Forsikringsvilkårene gir under pkt. 4 en nærmere beskrivelse av hva som er forsikret under den enkelte dekning. Fra vilkårene gjengis:

4.1.1 Forsikret eiendom

4.1.1.1 Bygning

Bygning som angitt i forsikringsbeviset er begrenset utvendig av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle. Til bygning medregnes grunnmur, bygningsfundamenter, ledninger, heiser, rulletrapper, romventilasjon, installasjoner for rombelysning, romoppvarming, brannvarslingsanlegg, generell solavskjerming og fastmontert bygningsmessig innredning bekostet av leietaker.

Som bygning regnes ikke

utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlige eller private virksomheter.

...

4.1.1.3 Maskiner, inventar og løsøre

Maskiner, inventar og løsøre som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet, eller i drift av offentlige eller private virksomheter – med faste eller løse installasjoner, så som maskinfundamenter av ethvert slag, alle tilknyttede rør og ledninger, maskiners ventilasjonsanlegg m.v. ...

Erstatningsberegningen for bygning fremgår av pkt. 10.3 og for maskiner og løsøre av pkt. 10.4.

For maskiner og løsøre heter det i erstatningsreglene:

10.4.1 ved gjenanskaffelse eller reparasjon

Erstatningen beregnes på grunnlag av kostnadene til reparasjon/gjenanskaffelse til samme – eller vesentlig samme – stand som umiddelbart før skaden inntraff, beregnet etter prisene på skadedagen ...

Det skal gjøres fradrag for verdiøkning ved at brukte ting blir erstattet med nye. Ved vurderingen tas hensyn til forringelse ved elde, bruk, nedsatt bruksverdi, den tid tingen har vært i bruk og gjenstående brukstid.

Frdrag gjøres for den del av verdiøkningen som overstiger 40 % av gjenstanden/maskinens eller delen/komponentens verdi før skaden.

Sikrede anfører at skaden på lakkeringsrommet/lakkboksen skal gjøres opp etter reglene for skade på bygning og viser til at boksen omfattes av definisjonen på bygning i vilkårene pkt. 4.1.1.1. Konstruksjonen må anses som et tilbygg eller som en integrert del av bygningsmassen. Sikrede viser til at oppføringen var søknadspliktig etter plan- og bygningsloven og ble godkjent som et tilbygg. Lakkboksens utforming og måten det var festet på tilsier det samme. Lakkboksen var ikke en egen konstruksjon som kunne flyttes på uten å gjøre inngrep i øvrig bygningsmasse. Grunnflaten er med i arealberegningen i forsikringsbeviset, bygget står på betongmur og er under tak. Bygningen er også i forsikringsbeviset betegnet som "produksjonsbygning".

Unntaket for utstyr og installasjoner kan ikke anvendes på noe som allerede er en bygning etter den innledende beskrivelsen i pkt. 4.1.1.1. En slik tolkning er urimelig, og vil medføre at ingenting er forsikret som bygning så lenge det foregår produksjon der. I så fall må selskapet også ha et ansvar for at vilkårene er uklare.

Det ble også ringt inn til If i 1992 og avtalt at lakkeringsanlegget var omfattet. Sikrede har hele tiden vært i god tro om at han var riktig forsikret.

Lakkboksene og tilbudene er beregnet for montering inne i en industrihall, ikke med vegger mot åpen himmel slik skadet konstruksjon var bygget og godkjent for. Sikrede vil måtte bygge inn den nye lakkboksen, noe han estimerer til kr 200.000. Uavhengig av hvilke erstatningsregler som skal anvendes, anfører sikrede at han har rett til en konstruksjon som er værbestandig som den originale, eller kostnadene til å bygge inn lakkboksen slik at den tåler å stå ute.

Selskapet anfører at selve lakkboksen ikke går inn under erstatningsreglene for bygning, men må regnes som utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet, jf. pkt. 4.1.1.1. Unntaket er klart og lakkboksen er omfattet av dette. Oppgjøret for lakkboksen må dermed skje etter vilkårene for maskiner mv. Selskapet har erstattet skade på de bygningsmessige konstruksjonene for øvrig etter erstatningsreglene for bygning.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om erstatningen skal beregnes etter reglene for bygning eller etter reglene for maskiner/inventar. Det er også spørsmål om sikrede har rett til erstatning for en "værbestandig" lakkboks, alternativt kostnader for å bygge den inn ytterligere for å beskytte mot været.

Vilkårene har følgende definisjon av begrepet bygning:

Bygning som angitt i forsikringsbeviset er begrenset utvendig av bygningens yttertak, yttervegger og bunnsåle. Til bygning medregnes grunnmur, bygningsfundamenter, ledninger, heiser, rulletrapper, romventilasjon, installasjoner for rombelysning, romoppvarming, brannvarslingsanlegg, generell solavskjerming og fastmontert bygningsmessig innredning bekostet av leietaker.

Som bygning regnes ikke

utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlige eller private virksomheter.

Lakkboksen er beskrevet slik i skaderapporten:

På baksiden av bygget var det murt/støpt et fundament for lakkboks. Areal ca 25 m². Over fundamentet var det montert en prefabrikkert lakkboks. Det opplyses at lakkboksen ble installert i 1992. Fyringsanlegg og vifter var montert utenfor boksen i åpent terreng. Oppvarming med oljebrenner. Over lakkboksen var det

bygget bindingsverk som delvis var kledd. Hovedtaket på bygget var forlenget i fallretning slik at hele lakkboksen hadde overbygg av tak med sperrer, undertak, lekter og metallplater.

Nemnda forstår dette slik at lakkboksen har en "bunnsåle" i form av et "murt/støpt fundament", og at lakkboksen er bygget inn med prefabrikerte vegger og tak. I så fall faller lakkboksen inn under begrepet "bygning" i definisjonens første ledd.

Ifølge annet ledd regnes imidlertid ikke "utstyr og installasjoner som er spesielt montert for produksjons- eller næringsvirksomhet eller i drift av offentlige eller private virksomheter" som bygning. Lakkboksen må regnes som en "installasjon", og den er også "spesielt montert for" den verkstedsvirksomheten som sikrede driver. Nemnda mener lakkboksen derfor faller inn under unntaket. Dette må gjelde selv om lakkboksen uten unntaket ville falt under definisjonen for bygning. Hvis unntaket bare gjelder for installasjoner som ikke har karakter av bygning ville det ikke vært noe behov for det; gjenstander som ikke er "bygning" må dekkes som maskiner/inventar/løsøre. Denne dekningen omfatter "Maskiner, inventar og løsøre som er montert for eller er et ledd i produksjons- eller næringsvirksomhet". Nemnda peker på at denne dekningsbeskrivelsen ikke er helt treffende slik lakkboksen er beskrevet, men mener likevel ut fra unntaket i bygningsdekningen at lakkboksen må henføres til denne dekningen. Ifølge takstmannens beskrivelse var lakkboksen gjenstand for forringelse pga. alder og dette er en sentral begrunnelse for forskjellen mellom bygningsforsikring og forsikring for maskiner og inventar.

Sikrede anfører at han uansett har rett til en konstruksjon som er værbestandig som den originale, eller kostnadene til å bygge inn lakkboksen slik at den tåler å stå ute. Sikrede har krav på en lakkboks "til samme – eller vesentlig samme – stand som umiddelbart før skaden inntraff". Den skadede lakkboksen var innebygget. I utgangspunktet har sikrede derfor krav på at boksen bygges inn eller sikres mot værforhold tilsvarende innebygging med mindre selskapet kan påvise at det alternativet som tilbys gir en lakkboks i "vesentlig samme stand".

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis delvis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Ole Smedsrud (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Lars Erik Lundgaard (næringsrepresentant).